

Sosiaali- ja terveystalvelujen monikanavainen palveluverkko

Järjestöfoorumi

13.3.2024

Kati Kallimo

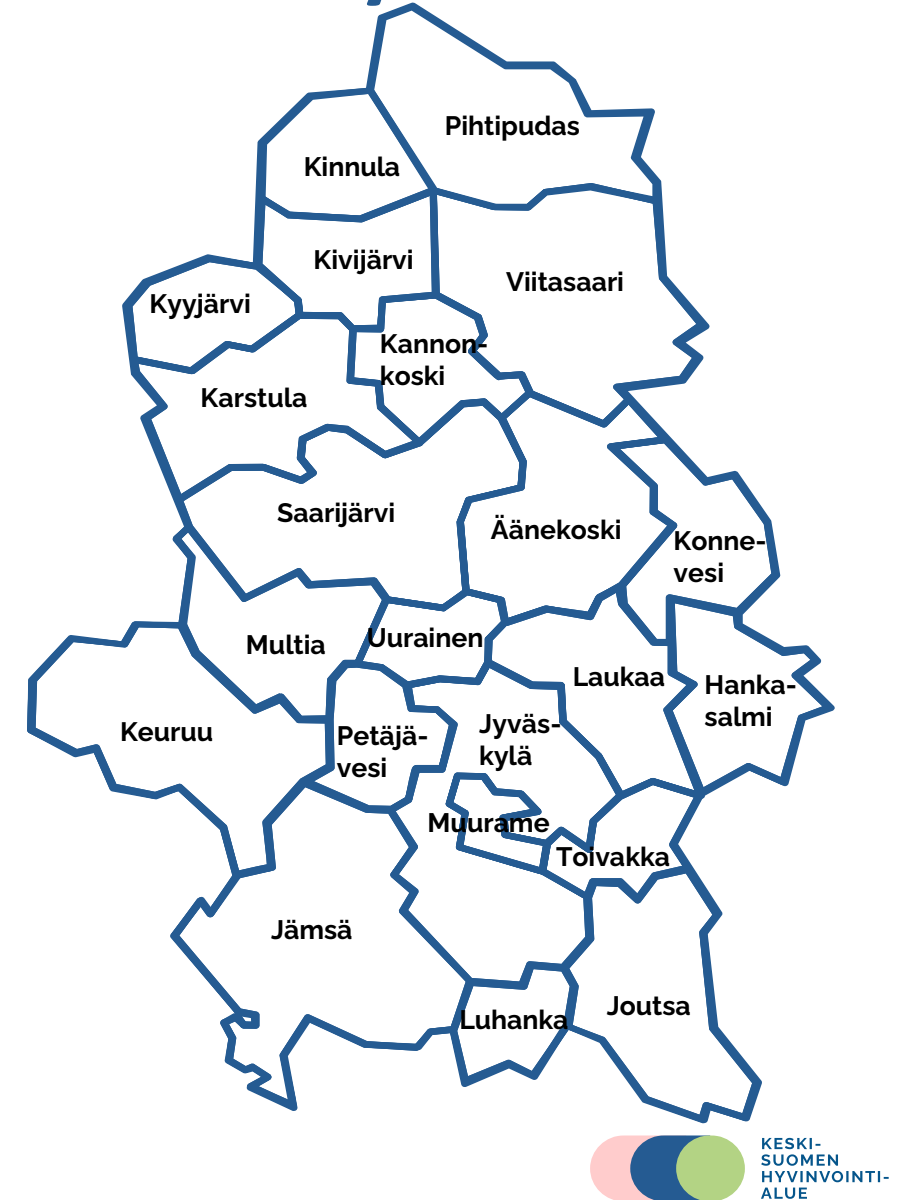
Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyön eteneminen kevät 2024



Nyt ehdotetut muutokset tulisivat voimaan vuosien 2025/2026 aikana
Palveluverkko tarkastelua tullaan tekemään myös jatkossa

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyö Keski-Suomessa

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyön valmistelu on edennyt suunnitellusti lausuntovaiheeseen
- Lausunnoille 22.2.–23.3. väliseksi ajaksi lähtevä kattava materiaali sisältää vaikutusten arvioinnin ja työhön osallistetaan monin eri keinoin
- Palveluverkkomateriaaleja kommentoimalla kaikilla keskisuomalaisilla on mahdollisuus ottaa kantaa, miten sosiaali- ja terveyspalveluja tullaan tarjoamaan tulevaisuudessa Keski-Suomessa



Palveluverkkotyön kaksivaiheinen osallistaminen

Näkemykset palveluverkosta 8.1.-28.1

Polis-alusta ja webropol

henkilöstö

kaikki keskisuomalaiset

asukaspaneeli

Keskustelut

Kuntajohdon keskustelut

henkilöstö- ja esihenkilötilaisuudet

Tuottaa
näkemystä
valmisteluun

Keskustelu ja kuuleminen 22.2-23.3.

Keskustelut/työpajat/käsittelyt

henkilöstö (tiimitehtävät, työpajat, asukaspaneeli (3 tilaisuutta), kaikki keskisuomalaiset (6 tilaisuutta), kuntajohdon työpaja, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuva ja nuoret, palveluntuottajat ml. apteekit, järjestöt ja seurakunnat, taksit ja julkinen liikenne, Keski-Suomen liitto + erityisryhmät (mm. romanit, maahanmuuttajat, asiakaskokemuksen kehittäjäryhmä)

Hyvaks toimitelmät

Lausunnot ja kannanotot

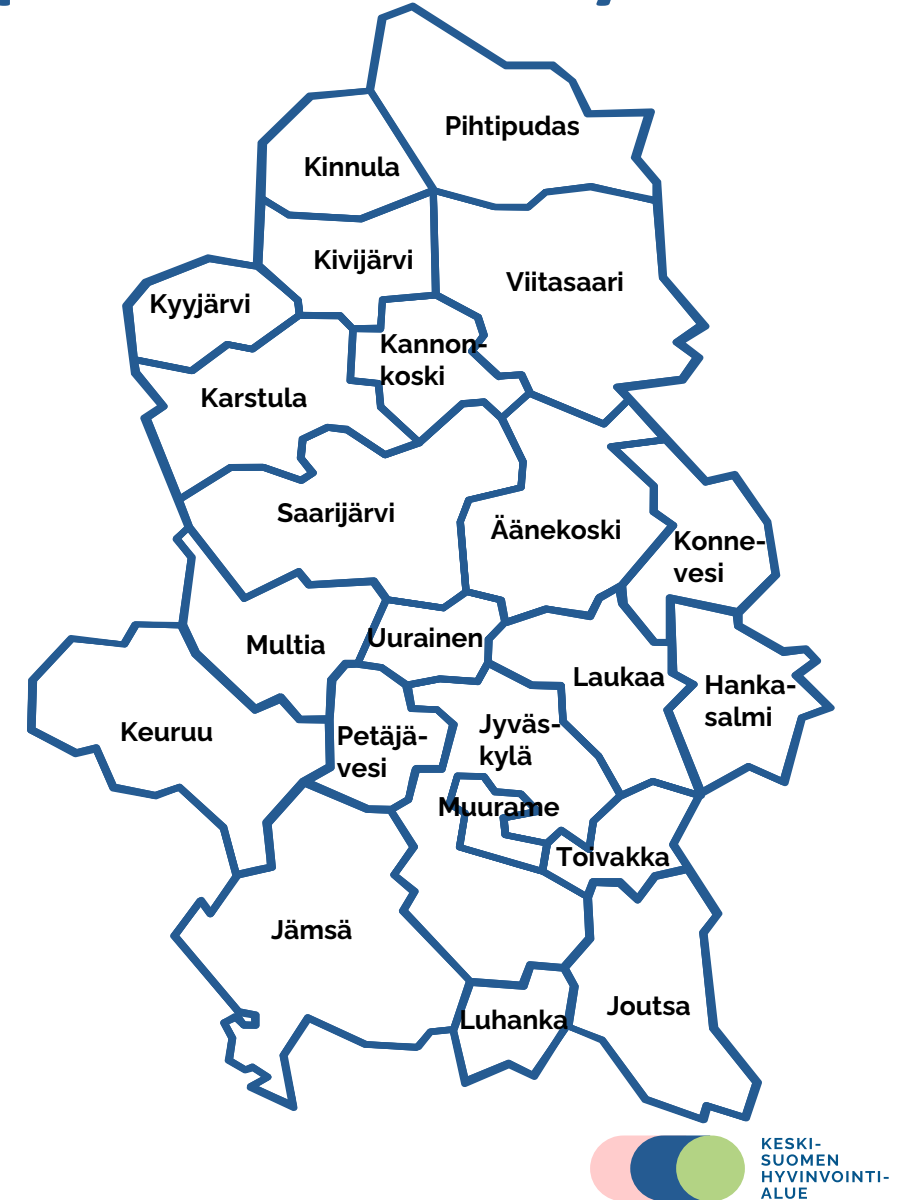
Padlet, lausuntopalvelu,
otakantaa.fi ja lomake sote-aseilla

Tuottaa
näkemystä
päätöksente-
koon

Vaikutusten ennakoarviointi

Miksi sosiaali- ja terveystalveluiden palveluverkkotyö tehdään Keski-Suomessa?

- Hyvinvointialueen strategia
- Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisenlinjaukset
- Hyvinvointialuetasoinen alueellinen tarkastelu palveluiden tuottamisessa
- Palveluiden palvelukuvaukset, toimintamallien uudistaminen
- Henkilöstön riittävyys ja saatavuus
- Palveluiden jatkuvuuden ja saatavuuden parantaminen sekä turvaaminen
- Arvioitu palvelutarve mm. alueen väestö- ja ikärakennnekehitys
- Talous
- Tilojen toiminnallisuus ja tekninen kunto
- Jämsän Terveyst Oy laajan ulkoistussopimuksen päättymisen 31.8.2025



Palveluverkkotyötä tehdään kaikilla hyvinvointialueilla

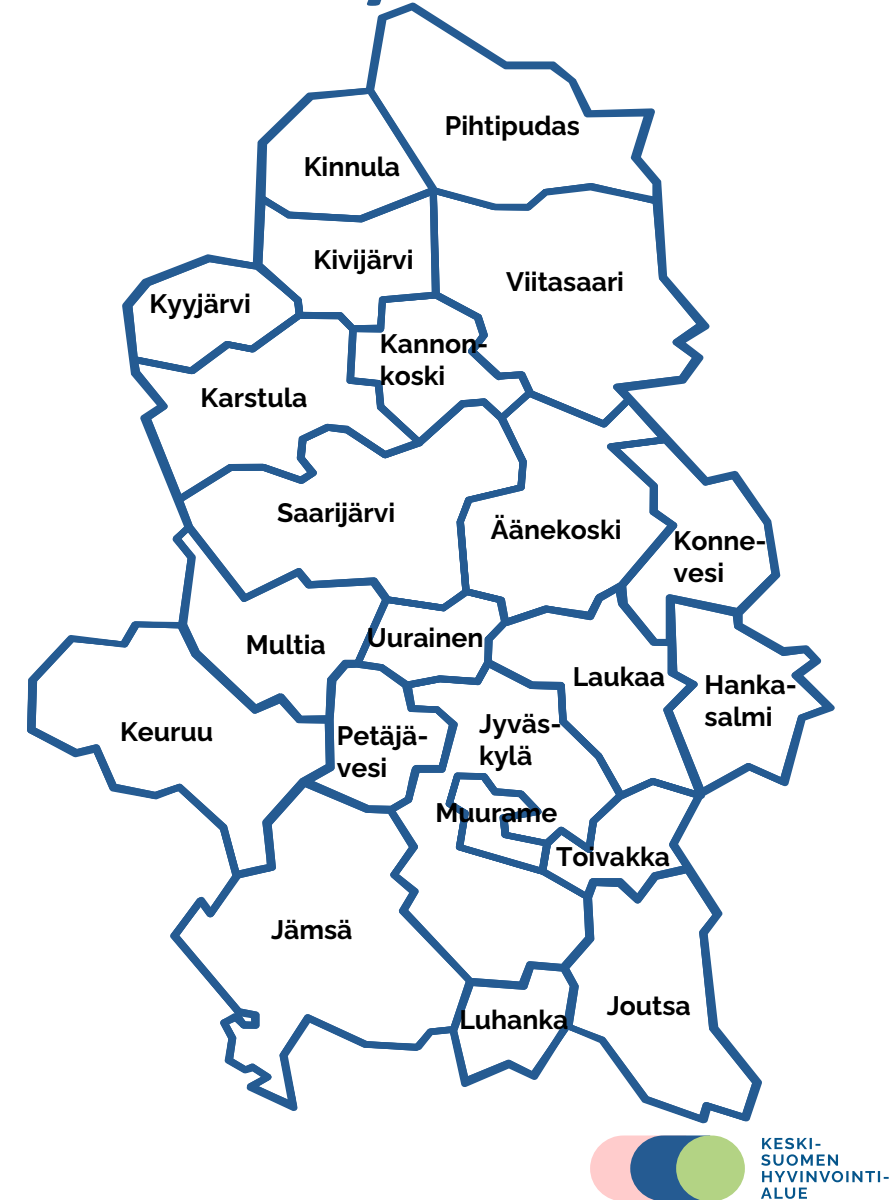
- Palveluverkkotyötä tehdään kaikilla hyvinvointialueilla. Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole tässä poikkeus.
- Myös valtio ohjaa heikon julkisen talouden tilanteen vuoksi hyvinvointialueita talouden sopeutustoimenpiteisiin ja palveluverkkomuutoksiin. Ministeriöiden antamat toimenpidesuosituksset Keski-Suomen hyvinvointialueelle:
 - 1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava päätöksentekoa toiminnan ja palveluiden uudistamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi.*
 - 2. Alueen on kevennettävä palvelurakennetta ja -verkkoa sekä jatkettava digitaalisten palveluiden kehittämistä.*

Palveluverkkotyön lähtökohdat ja tavoitteet




- Palveluverkkotyö ole vain tila- tai talousharjoitus, vaan tavoitteena on turvata palvelut hoito- ja palvelutakuiden ja muun lainsäädännön mukaisesti, taloudelliset, toiminnalliset ja henkilöstön saatavuuteen liittyvät näkökohdat huomioiden.
- Mutta Keski-Suomen hyvinvointialueen rahat ja henkilöstö eivät riitä nykyisten toimitilojen ylläpitämiseen:
 - Sosiaali- ja terveystalouden käytössä on 400.000 m² tilaa
 - Tilat ovat liki 400 eri toimipisteessä
 - Tiloissa on jo nykyisin merkittävää vaajakäyttöastetta
 - Tiloista 58 % on huonossa tai tyydyttävässä kunnossa
 - Tiloihin kohdistuu 117,0 M€ peruskorjaustarve
 - Jos jatkamme nykyisissä toimitiloissa, niin hyvinvointialueen vuokratilakustannukset kasvavat nykyisestä lähes 10,0 M€/vuodessa vuoteen 2030 mennessä.
- Vuokrasopimukset kuntien kanssa 3+1 vuotta, alkaen vuoden 2023 alusta

Sosiaali- ja terveystalvveluiden palveluverkkotyö Keski-Suomessa

- Palveluverkko koostuu sosiaali- ja terveystalvveluiden palvelukanavista
 - palvelutuotannon toimipisteet sekä sähköiset, liikkuvat ja kotiin vietävät palvelut
 - Ehdotuksen tavoitteena on tehostaa tilankäyttöä ja varmistaa palveluiden saatavuus nykyiset teknologiat ja liikkuvat palvelut huomioiden
- Palveluverkkoa tarkastellaan tässä kohtaa erityisesti sosiaali- ja terveystalvveluiden näkökulmasta, mutta toimeenpanovaiheessa tarkastelleen myös yhteistoimintatiloja mm. kuntien, pelastustoimen ja konsernipalveluiden kanssa.
- Vaihtoehtomallin 2. kustannussäästöpotentiaali on 17,0 M€ vuodessa tilavuokrien, tukipalveluiden ja ostopalveluiden vähentymisen myötä.



Palvelukanavat jakaantuvat kivijalkaan, liikkuviin ja sähköisiin

PALVELUKANAVAT	KUVAUS		
<p>KIVIJALKA</p>  <p><i>Laaja palveluvalikoima</i></p>	<p>Palvelu ja ammattilainen toimipisteessä, minne asiakas saapuu</p> <p>Esim. sote -asema</p>		
<p>LIKKUVAT</p>  <p><i>Lähipalvelut myös pienemmille alueille</i></p>	<p>LIKKUVAT PALVELUT: Palveluun tarvittava välineistö ja ammattilainen liikkuvat alueelle, jossa kyseisen palvelun tuottamiselle ei ole tiloja</p> <p>Esim. linja-auto, missä tarjotaan vastaanottopalvelua</p>	<p>JALKAUTUVAT PALVELUT: Ammattilainen jalkautuu sellaiseen toimipisteeseen, missä kyseistä palvelua ei kiinteästi tuoteta tai toimipiste on useamman toiminnan/palvelun käytössä (myös kuntien ja järjestöjen tilat).</p> <p>Esim. erikoissairaanhoidon vastaanottopalvelut tai perhekeskus</p>	<p>KOTIIN VIETÄVÄT PALVELUT: Palveluun tarvittava välineistö ja ammattilainen liikkuvat yksittäisen asiakkaan kotiin tuottamaan palvelun</p> <p>Esim. kotisairaanhoido</p>
<p>SÄHKÖISET</p>  <p><i>Palveluiden saatavuuden tehostaminen</i></p>	<p>ASIAKAS KOTONA: Asiakas saa palvelua kotonaan sähköisten kanavien kautta. Huomioitava mahdollinen avustajan tarve palvelun käyttöön</p> <p>Esim. etävastaanotto kotona</p>	<p>ASIAKAS TOIMIPISTEELLÄ: Asiakas tulee jollekin toimipisteelle (ei välttämättä sote –toiminnan toimipiste), josta hänelle mahdollistetaan sähköisten kanavien käyttö, jos esimerkiksi asiakkaalla ei kotona ole tarvittavaa laitteistoa. Huomioitava mahdollinen avustajan tarve palvelun käyttöön</p> <p>Esim. etävastaanotto sosiaalitoiminnan tiloista, sähköinen perhekeskus</p>	

Mistä sosiaali- ja terveystalveluiden palveluverkko koostuu?

- Alueellinen osastotoiminta
- Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
- Ikääntyneiden päivätoiminta (päivätoiminta/seniorikeskukset)
- Perhekeskukset
- Sote-asemapalvelut
 - Avosairaanhoidon vastaanotot
 - Kuntoutus
 - Mielensterveys- ja päihdepalvelut
 - Aikuisten sosiaalipalvelut

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
 - Lasten ja nuorten mielensterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
 - Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut
 - Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö
 - Perheiden varhaisen tuen palvelut:
 - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta
 - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta
 - Perheoikeudelliset palvelut
 - Äitiys- ja lastenneuvola
 - Opiskeluhuollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Sairaalapalvelut
 - Erikoissairaanhoidon palvelut
- Terveystalveluja
 - Suun terveydenhuolto
- Sosiaalipalvelut
 - Sosiaali- ja kriisipäivystys
 - Vammaispalvelun asumispalvelut
- Koti- ja asumispalvelut
 - Vammaisten päivä- ja työtoiminta
 - Mielensterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut
 - Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta
 - Kotihoito 24/7
 - Turvapalvelut
 - Ikääntyneiden muut asumispalvelut
 - Koti- ja asumispalveluiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus

Palveluverkkomääritelmän mukaisista palveluista on laadittu vaihtoehdot tulevaisuuden kehityssuunniksi

Palveluverkkomääritelmän mukainen palvelu

- Sote-asemapalvelut
- Alueellinen osastotoiminta
- Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
- Perhekeskukset
- Ikääntyneiden päivätoiminta


Jokaisesta palvelusta on laadittu tarkempi palveluverkkotarkastelu, jossa keskeisenä näkökulmana on palveluverkon kehittäminen ja palvelukanavien monipuolistaminen

- **Palvelukuvaus ja nykyinen toimintamalli** – *Mitä palvelu pitää sisällään?*
- **Palveluiden kehittämisen tavoitetila** – *Mitkä ovat tavoitteet uudistamiselle?*
- **Perustelut muutosehdotuksille** – *Miksi toimintaa ja palveluverkkoa tulee kehittää?*
- **Nykyinen toimipisteverkko** – *Missä toimipisteissä toimintaa on nykyisin?*
- **Vaihtoehdot toimipisteverkon kehittämiseksi** – *Mitkä ovat vaihtoehdot 1 ja 2, joiden suuntaan toimipisteverkkoa lähdetään kehittämään?*
- **Saavutettavuuden tarkastelu** – *Miten vaihtoehdot 1 ja 2 vaikuttavat saavutettavuuteen?*
- **Kustannusvaikutusten tarkastelu** – *Millaisia kustannusvaikutuksia vaihtoehdoilla 1 ja 2 on?*

Alueellinen osastotoiminta – Koonti nykytilasta, vaihtoehtoista sekä perusteluista muutokselle


TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOLLE

- Ikäihmisten määrä kasvaa kaikissa kunnissa ja siten myös alueellisen osastotoiminnan palvelutarve kasvaa, jos toimintamallit pysyisivät nykyisellään
- Tarkoituksena on kuitenkin **kehittää lyhytaikaista kuntoutus- ja arviointiosastotoimintaa**, joka vähentää alueellisen osastotoiminnan tarvetta.
- Osastotoimintaa kehittämällä **tavoitellaan toimintavarmuuden parantamista** ettei esimerkiksi äkillisissä sairastapauksissa tarvitsisi sulkea sairaansijoja. Palveluiden turvaamiseksi myös mm. **kotisairaalan toimintaa lisätään**.
- Potilaat **sijoitetaan osastoille keskitetysti hoidontarpeen arvion perusteella**. Potilaat sijoitetaan lähelle asuinpaikkaansa, jos se hoidontarpeen arvion ja vapaana olevien paikkojen perusteella on mahdollista. **Osa osastoista profiloituu**, jotta ammattitaitoa voidaan keskittää vaativampien tapausten osalta. Profilointiin vaikuttaa mm. lääkäripalveluiden, diagnostiikan ja vartijapalveluiden saatavuus
- **Henkilöstön saatavuudella on iso merkitys** osastotoiminnan suunnittelussa ja siten nykyisen henkilöstöpulan vuoksi paikkamäärää ei ole mahdollista kasvattaa.
- Tälläkään hetkellä kaikki sairaansijat eivät ole käytössä henkilöstöpulan vuoksi (käytössä 428/494). Vaihtoehdossa vähennetään nykyistä sairaansijakapasiteettia, mutta **todellisuudessa käytettävät sairaansijamäärät eivät muutu**. Näin säästetään tilakustannuksissa ilman toiminnan muuttumista.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
<p>Kivijalka</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Alueellista osastotoimintaa 12 toimipisteessä. Kaksi osastoa on sulussa henkilöstövajeen vuoksi (Viitasaarella ja Jyväskylässä) ja yksittäisiä paikkoja muilta osastoilta • Käytössä 428/494 sairaansijaa, joka on n. 87% kokonaismäärästä 	<ul style="list-style-type: none"> • Osastojen lukumäärä 10 kpl, 440 sairaansijaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Osastojen lukumäärä 9 kpl, 440 sairaansijaa
<p>Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Kotisairaala ja kotisairaalan satelliitit • KoHTA-toiminta (kotisairaalan hoidon tarpeen arviointi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kotisairaalan toimintaa kehitetään 	
<p>Sähköiset palvelut</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Perustason akuuttia osastohoitoa ei voi tuottaa sähköisesti • Kotisairaalan potilailla voidaan hyödyntää digilaitteita viestinnässä ja korvaamaan fyysisen käynnin 	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollista vain kotisairaalan potilailla, jos potilas itse näin toivoo • Tulevaisuudessa todennäköisesti nykyistä enemmän kysyntää 	

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen – Koonti nykytilasta, vaihtoehtoista sekä perusteluista muutokselle

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOLLE
<ul style="list-style-type: none"> Ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen palveluiden järjestämistä ohjaa välittömän hoitotyön mitoitus (henkilöstön ja asiakkaiden välinen laskennallinen suhdeluku 0,65). Todellisuudessa suhdeluvun on oltava suurempi, jotta palvelutuotannossa pystytään huomioimaan mm. henkilöstön sairastapaukset ja lomat. Lisäksi välilliseen työhön tarvitaan noin 0,1-0,2 muu mitoitus. Nykyinen henkilöstöpula haastaa merkittävästi palveluiden järjestämistä ja nykyään ympärivuorokautisen asumisen paikkoja on tyhjiillään, koska ei ole riittävästi henkilökuntaa. Nykyisessä henkilöstöpulassa paikkoja ei siten ole mahdollista kasvattaa määrällisesti. Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen yksiköistä osa on teknisesti tai toiminnallisesti huonossa kunnossa. Lisäksi on pieniä yksiköitä, joiden yksikkökohtaiset kustannukset ovat suuret ja esimerkiksi yöhoito ja ateriapalveluiden järjestäminen tulee kalliiksi. Ikääntyneiden ympärivuorokautisessa asumisessa peittävyys vaihtelee nykyään kunnittain. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan palveluita asukkaalle yhdenvertaisesti, jolloin vaihtelut peittävydessä pienenevät. Ikäihmisten palveluita kehitetään kokonaisuutena, jolloin tavoitteena on vahvistaa kevyempiä palveluita ja vähentää raskaiden palveluiden käyttöä. Nykyisin ostopalveluiden osuus on lähes 50%. Palvelutuotannon kehittämiseen vaikuttaa myös se, millaista poliittista ohjausta annetaan oman tuotannon ja ostopalveluiden välisestä suhteesta. Ikääntyneiden palveluita kehitetään kokonaisuutena ja painopistettä siirretään kohti kevyempiä palveluita. Ikäihmisten palveluissa kehitetään ja vahvistetaan mm. yhteistöllistä asumista, lyhytaikaishoitoa, kotihoitoa, perhehoitoa ja ennaltaehkäisevää toimintaa.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Kivijalka 	<ul style="list-style-type: none"> Nykyään 44 oman tuotannon toimipistettä ja 42 ostopalvelun toimipistettä (ostetaan tarpeen mukaan) Kokonaispaikkamäärä noin 2800 ja peittävyys Keski-Suomessa 9% 	<ul style="list-style-type: none"> Käytettävissä oleva paikkamäärä ei olennaisesti muutu, mutta toimipisteiden määrä vähenee (8 oman tuotannon yksikköä pois, lisäksi 2 tekniseltä kunnoltaan heikkoa yksikköä korvataan ja 3-4 uutta ostopalveluyksikköä). Peittävyys Keski-Suomessa keskimäärin 7%. 	<ul style="list-style-type: none"> käytettävissä oleva paikkamäärä ei olennaisesti muutu, mutta vaihtoehtoon 1 nähden lisäksi vielä kaksi oman tuotannon yksikköä pois, jonka jälkeen kahdessa kunnassa ei ole ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikköä. Peittävyys Keski-Suomessa keskimäärin 7%
Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut  	<ul style="list-style-type: none"> Liikkuvat palvelut: Kotisairaala, kohta - yksikkö antaa konsultaatiotukea 	<ul style="list-style-type: none"> Nykyisiä toimintamalleja kehitetään 	
Sähköiset palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Teknologiaa ratkaisuja otettu käyttöön vahvistamaan yhteydenpitoa asiakkaan ja omaisten välillä Turva- ja hoitajakutsujärjestelmät 	<ul style="list-style-type: none"> Nykyisiä toimintamalleja kehitetään 	

Perhekeskukset – Koonti nykytilasta, vaihtoehtoista sekä perusteluista muutokselle





TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOLLE
<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksissa on lähtökohtaisesti laaja palveluvalikoima, esimerkiksi neuvolatoimintaa, varhaisen tuen palveluita, perhetyötä, lastensuojelua tai perheneuvolatoimintaa. • Perhekeskuksien lisäksi on lukuisia kohtaamispaikkoja, joissa tarjotaan matalan kynnyksen tukea lapsille, nuorille ja perheille. • Lasten ja nuorten määrä vähenee kaikissa kunnissa Keski-Suomessa. Perhekeskustoiminnalla on kuitenkin merkittävä ennaltaehkäisevän työn rooli, jolla voidaan pidemmällä tähtäimellä vähentää raskaampien ja kalliimpien palveluiden käyttöä (mm. lastensuojelu). • Perhekeskustoiminnassa kunta- ja järjestöyhteistyöllä on iso merkitys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. • Tavoitteena on muiden lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kytkeminen perhekeskustoimintaan. Työtä tehdään verkostotyönä moniammatillisesti. • Tavoitteena on lisätä perhekeskusten määrää sekä tarjota laajasti kevyempiä kohtaamispaikkoja. Uusien perhekeskusten perustamisessa huomioidaan lasten, nuorten ja perheiden määrä eri kunnissa. • Lisäksi sähköistä perhekeskusta kehitetään sekä monipuolistetaan (mm. etävastaanottoja sekä yhteydenottokanavia laajennetaan)

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
<p>Kivijalka</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksia on 12 kappaletta, joiden lisäksi on paljon muita kohtaamispaikkoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksia 17 kpl • Lisäksi laajasti ns. kevyempiä kohtaamispaikkoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksia 21 kpl • Neuvolatoiminta ja varhainen tuki integroitu perhekeskukseen osassa kuntia • Lisäksi laajasti ns. kevyempiä kohtaamispaikkoja
<p>Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuskoordinaattorit ylläpitävät, kehittävät tai jalkautuvat tapahtumiin, muiden toimijoiden kohtaamispaikkatoimintaan ja verkostoihin, 3.sektori-si-sote-yhteistyö • Leikkipuistotreffit 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuskoordinaattorit kokoavat ja koordinoivat tai jalkautuvat alueen tapahtumiin, kohtaamispaikkoihin ja verkostoihin 	
<p>Sähköiset palvelut</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköinen perhekeskus, tietoa, tukea ja palvelua verkossa • Etäryhmät, etävastaanottoa, videovastaanottoa, chat • Pyydä apua –nappi • Sähköisten omapalvelujen tarjonta yhteistyössä palveluntarjoajien kanssa • Hyvaks.fi/perhekeskus 	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköinen perhekeskus kehittyy • Etäpalvelutarjonta- ja yhteydenottokanavat laajenevat • Muiden nykyisten sähköisten palveluiden käyttö ja kehittäminen 	

Ikääntyneiden päivätoiminta – Koonti nykytilasta, vaihtoehtoista sekä perusteluista muutokselle

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOLLE




- **Ikääntyvien päivätoiminta voidaan jakaa kuntouttavaan päivätoimintaan sekä kevyempään seniorikeskus-toimintaan.** Noin 3% yli 75-vuotiaista käyttää kuntouttavan päivätoiminnan palveluita. Seniorikeskus-toimintaa tehdään tiiviissä yhteistyössä mm. kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa.
- Kuntouttavalla päivätoiminnalla on enemmän **tilavaatimuksia** kuin seniorikeskus-toiminnalla. Kuntouttavan päivätoiminnan tilat ovat nykyään varustelultaan erilaiset ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi useampi tila vaatii varustetason lisäämistä. Useampi tila on myös alhaisella käyttöasteella vähäisen ryhmämäärän vuoksi. Kuntouttavan päivätoiminnan osalta on myös huomioitava **asiakkaiden kuljetusmatkat** toimipisteeseen.
- Ikääntyvien päivätoiminnalla on merkittävä rooli **ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämisessä** ja sillä voidaan ennaltaehkäistä tai viivästyttää ajautumista raskaampien palveluiden piiriin.
- Ikäihmisten määrä ja siten **ikäntyvien päivätoiminnan tarve kasvaa kaikissa kunnissa 16-52%**.
- Tavoitteena on tarjota **yhdenvertaiset palvelut** kuntouttavan päivätoiminnan osalta. Vaihtoehdossa huomioidaan ikäihmisten määrän kasvu ja tavoitellaan tilojen tehokasta käyttöä.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
Kivijalka 	<ul style="list-style-type: none"> • Päivätoimintaa on 25 toimipisteessä • Tuotettavat palvelut: Kuntouttava päivätoiminta, omaishoidon päivätoiminta, hygieniapalvelut, omaehtoinen kuntosaliharjoittelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki nykyiset toimipisteet säilyvät • Kuntouttavaa päivätoimintaa 18 toimipisteessä, jotka varustellaan hyvin. • Lisäksi Seniorikeskus-toimintaa kaikissa kunnissa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki nykyiset toimipisteet säilyvät • Kuntouttavaa päivätoimintaa 20 toimipisteessä, jotka varustellaan hyvin. • Lisäksi Seniorikeskus-toimintaa kaikissa kunnissa sekä ohjattua kuntosalitoimintaa
Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut  	<ul style="list-style-type: none"> • Liikkuvat ja jalkautuvat palvelut: Seniorin hyvinvointineuvola • Kotiin vietävät palvelut: Omaishoidon lomitus 	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään nykyisiä toimintamalleja mm. seniorikeskus-toiminnan vahvistamisen kautta 	
Sähköiset palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Etäpäivätoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> • Etäpäivätoiminnan tavoitteellinen kehittäminen jatkuu 	

Sote-asetat – Koonti nykytilasta, vaihtoehtoista sekä perusteluista muutokselle

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOLLE

- **Avosairaanhoidon osalta palvelutarpeen ennustetaan kasvavan**, kun tarkastellaan koko Keski-Suomea. Kasvu tulee kuitenkin vain kuuden kunnan osalta ja **suurimmassa osassa kuntia palvelutarve laskee**, kun huomioidaan nykyinen palveluiden käyttö sekä väestöennuste ikäryhmittäin.
- Useassa kunnassa on paljon pieniä toimipisteitä, joissa lääkärimäärä on kaksi tai alle. Tällaisissa **pienissä toimipisteissä toimintavarmuus on heikompaa** esimerkiksi henkilöstön sairastapausten yhteydessä. Tällaisissa toimipisteissä ei ole myöskään mahdollista toteuttaa palvelua moniammatillisesti, mikä lisäisi palvelun vaikuttavuutta.
- Nykyisten toimipisteiden osalta myös **kuntoluokat vaihtelevat ja joukossa on useita tekniseltä kunnoltaan vanhentuneita tai toiminnallisesti heikkoja tiloja**.
- Vaihtoehdoissa luovutaan pienistä, toimintavarmuudeltaan heikoista ja huonokuntoisista tiloista. **Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimitoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksen mukaisesti**.
- **Molemmissa vaihtoehdoissa liikkuvia palveluita lisätään** ja varmistetaan palveluiden saatavuus ja saavutettavuus kaikille Keski-Suomen asukkaille.
- **Molemmissa vaihtoehdoissa myös sähköisiä palveluita kehitetään sekä lisätään** ja siten parannetaan palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta.
- Sote-asettien sijaintia tarkastellaan avosairaanhoidon palveluiden kautta, mutta sote-asetilla tarjotaan myös mm. kuntoutusta, mielenterveys- ja päihdepalveluita sekä aikuisten sosiaalipalveluita. Lisäksi toiminnassa huomioidaan tukipalveluiden järjestäminen optimaalisesti.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
<p>Kivijalka</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimipisteiden lukumäärä: 35 • Toimipisteet, joissa vähäinen lääkäreiden määrä (2 tai alle): 17 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimipisteiden lukumäärä: 21 • Toimipisteet, joissa vähäinen lääkäreiden määrä: 5 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimipisteiden lukumäärä: 16 • Toimipisteet, joissa vähäinen lääkäreiden määrä: 1 (Kinnulassa on voimassa ostopalvelusopimus vuoteen 2027)
<p>Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei tarvita, kun kivijalan kattavuus on erittäin hyvä 	<ul style="list-style-type: none"> • Liikkuvat palvelut: 1-2 liikkuvaa palveluautoa • Jalkautuvat palvelut: Monikäyttöiset asiointipisteet kunnissa • Kotiin vietävät palvelut: Kotijakelun lisääminen, mm. hoitotarvikkeet 	
<p>Sähköiset palvelut</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • OmaOlo-oirearviot, Sähköiset yhteydenottopyynnöt (Hyvis) • Chat • Hoitaja-avusteinen etävastaanotot 	<ul style="list-style-type: none"> • OmaOlo-oirearviot, Sähköiset yhteydenottopyynnöt (Hyvis) • Kotiin vietävät vastaanottopalvelut (videovastaanotot) • Hoitaja-avusteiset etävastaanotot • Chat • 24/7 sähköiset palvelut 	

Muiden palveluiden osalta määritellään palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

Järjestämisen linjauksen kategoriat

1.

2.

3.

4.

5.

6.

- **Palvelukuvaus ja nykyinen toimintamalli** – *Mitä palvelu pitää sisällään?*
- **Palveluiden kehittämisen tavoitetila** – *Mitkä ovat tavoitteet uudistamiselle?*
- **Perustelut muutosehdotuksille** – *Miksi toimintaa ja palveluverkkoa tulee kehittää?*

Palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

Järjestämisen linjaukset ohjaavat nykyisen toimipisteverkoston tarkastelua sekä palveluiden kehittämisen suunnittelua

Jokaisen palvelun osalta on laadittu palvelukuvaus, nykytila sekä kehittämistarpeet ja perustelut muutosehdotuksille

Jokaisen palvelun osalta laaditaan tarkemmat suunnitelmat palveluiden kehittämiseksi sekä toimipisteiden sijoittumisen periaatteet. Yhteinen palveluverkko kehittyy näiden periaatteiden mukaan, mutta esimerkiksi investointien kautta myös näitä palveluita tullaan käsittelemään poliittisessa päätöksenteossa.

Jokaiselle kuntalaiselle ja jokaisessa kunnassa on myös tulevaisuudessa palveluja – mutta myös muualla hyvinvointialueella on palveluja tarjolla

Kaikki sähköiset kotiin vietävät palvelut eri palveluissa – jokaiseen osoitteeseen Keski-Suomessa

Fyysiset kotiin vietävät palvelut joka kunnan alueella – kotihoito 24/7, turvapalvelut, kotihoidon tukipalveluja

Perheiden palveluja, neuvola, kouluilla kouluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja psykologit

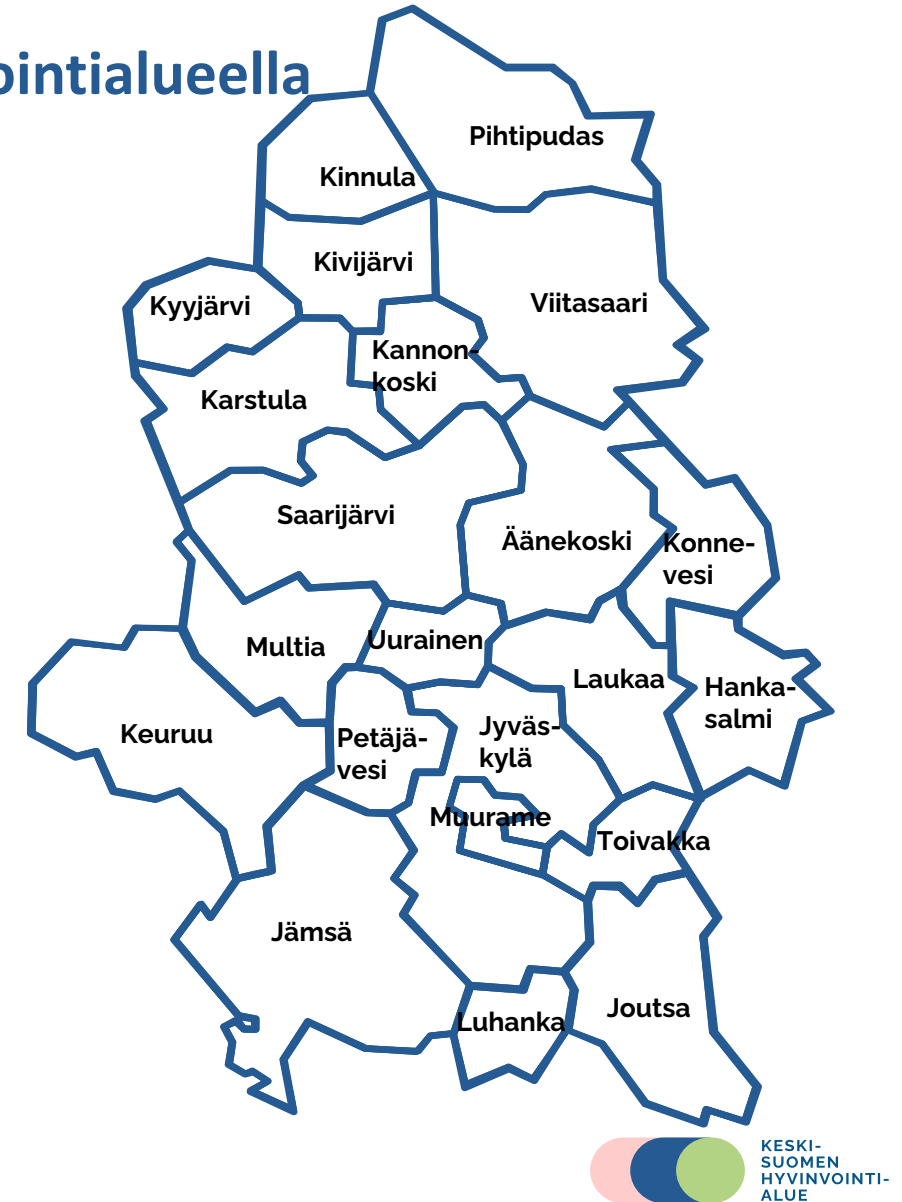
Ikääntyneiden ympärivuorokautisia asumispalveluja

Ikääntyneiden päivätoimintaa

Perhekeskustoimintaa, perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta

Monikanavaisesti sote-asemapalveluja –

”esimerkiksi kaikille asukkaille kivijalkapalvelu 5/pvä viikossa yhdenmukaisella palveluiden laajuudella kuten myös ilta- ja viikonloppujen kiirevastaanotto, toimipiste ei välttämättä sijaitse oman asuinkunnan alueella”



Palveluverkon lausuntomateriaali

- www.hyvaks.fi/palveluverkko
- www.otakantaa.fi
- www.lausuntopalvelu.fi
- Tervetuloa mukaan palveluverkkotyöhön, osallistukaa ja ideoikaa!
- [Osallistu palveluverkkotyön päätöksentekoon 22.2.–23.3.2024 | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](http://www.hyvaks.fi)

Kiitos

www.hyvaks.fi

#hyvaks #hyväarkikaikille